JYX JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Granbom-Herranen, Liisa

Title: Näkökulmia Matti Kuusen tieteelliseen työhön

Year: 2015

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittaja & Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura, 2015

Rights: In Copyright

Rights url: http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en

Please cite the original version:

Granbom-Herranen, L. (2015). Näkökulmia Matti Kuusen tieteelliseen työhön. Elore, 22(2). http://www.elore.fi/elore-22015-vol-22/nakokulmia-matti-kuusen-tieteelliseen-tyohon/

NÄKÖKULMIA MATTI KUUSEN TIETEELLISEEN TYÖ

singin yliopiston folkloristiikan oppiaineen, Kalevalaseuran ja Suomalaisen Kirja
ısi -juhlaseminaari *Kirjoittamaton kirjallisuus. Näkökulmia Matti Kuusen tieto-c*
ttuurianalyysiin Helsingissä 25.9.2015

Liisa Granbom-Herranen

Vuoden 2014 kuluessa juhlistettiin Matti Kuusen syntymän 100-vuotisjuhlaa. Tämä seminaari voidaan nähdä jat tapahtumille: Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjastoon oli 3.3.–22.4.2014 koottu *Matti Kuusi 100 vuotta -n* kirjastossa järjestettiin *Matti Kuusi 100 vuotta -seminaari*. Myös Suomen Kansantietouden Tutkijain Seuran VII K Helsingissä huomioi Matti Kuusen merkkivuoden seminaarissaan *Yhteyksiä ja katkoksia. Näkökulmia folkloristii*

Juhlavuoden pysyvin anti lienee Tellervo Krogeruksen teoksen *Sanottu. Tehty. Matti Kuusen elämä 1914-1998* v

Tutkimuksen monet osa-alueet

Päivän aloitti Kuusen elämästä mittavan teoksen kirjoittanut dosentti Tellervo Krogerus otsikolla *Matti Kuusi - tu* Krogerus toi esille yhtäältä Kuusen ihanteita kuten ”aito tutkimusaiheen valinta kasvaa utopian pohjalta” ja ”ilma paikalleen”. Toisaalta huomion saivat Kuusen tiedepoliittiset verkostot ja hänen käsitteensä ”kirjoittamaton kirja olleen sekä halu että kyky toimia niin tieteen kuin politiikankin rajojen rikkojana käyttäen tässä tieteellistä argur kykyjään.

Syksyisen seminaarin aiheissa keskityttiin Matti Kuusen henkilökuvan lisäksi Kuusen keskeisiksi koettuihin tutki kolmeen osioon, joista kukin käsitteli laveasti ymmärrettynä Matti Kuusen tutkimuksellisia intressejä yläotsikkoi ”Sananlaskut - perisuomalaista ja kansainvälistä” sekä ”Kansankulttuurista populaarikulttuuriin”.

Ensimmäisen *Vanhat runot ja metodi* -osion esitelmän piti professori Satu Apo puhuen *Lauletusta runoudesta ja kirjallisuudesta.* Apo muistutti Kuusen tekemän kansanrunojen peridiosoinnin merkityksestä suurelle yleisölle (*S* myös tavoitteen löytää kansainvälisiä vastineita suomalaisille runoille unohtamatta taustalla vaikuttanutta isänm pyrkimyksiä. Helsingin yliopiston dosentti Frog esitti Kuusen ajatelmista kehiteltyä maantieteellishistoriallista ve *Redaction Analysis and the Historical-Geographic Method*, jossa edetään funktion vaihtelua sekä tyylillisiä piirte

Harvilahti keskittyi kalevalaisen runouden tyyli- ja rakennepiirteisiin otsikkonaan *Typologioita ja täydellisiä aine tutkimuksen ohjaajana*.

Osio *Sananlaskut – perisuomalaista ja kansainvälistä* alkoi professori Pekka Hakamiehen puheenvuorolla *Matti K* Hakamiehen puheenvuoro käsitteli Kuusen työtä sananlaskututkijana. Analyysien ja typologioiden ohella jäi kuva sananlaskut ja ajattelu, tarkastella mitä sananlaskut kertovat käyttäjästään sekä sananlaskuja arvomaailman kuv otsikkona oli *Runokieli, sananlasku ja kurinalainen vapaus*. Hän pohti, mitä merkitsevät tässä yhteydessä käsitep toisto, aitous ja perinteisyys. Samalla korostui sananlaskun mahdollisuus tulla tulkituksi monin eri tavoin. Profes esitelmässään *Matti Kuusi sananlaskumaailman rakenteita jäljittämässä* otsikon mukaisesti sananlaskuformuloih VTT Outi Lauhakankaan esitelmä *Lyhyen ilmaisun ihanne*. Tiivistettynä kyse on Lauhakankaan sanoin siitä, että s summaa suurempi, merkittävää ei ole ilmaisun lyhyys vaan osuvuus.

Viimeinen osio *Kansankulttuurista populaarikulttuuriin* sisälsi kolme esitelmää. Ensimmäisenä puhui professori S *no perinne*. Kenen perinteestä puhumme, kun puhumme perinteestä? Keitä ovat ne ”me”? Knuuttila muisteli sti ja vain suomalaista” sananpartta, johon Kuusi oli todennut mieleen tulleen ainoastaan ”Kun on joulu niin nkin silakka”. Professori Pertti Anttosen esitelmä *Moderni kansa ja vanha folklore* muistutti siitä, että johtop nkaltaisia asioita, ei aina johda hedelmälliseen lopputulokseen. Viimeinen puheenvuoro oli PhD Kirsi Hänni *o ja nykykulttuuri*. Hänninen käytti zombiekulttuuria esimerkkinä siitä, kuinka suhtautumalla uteliaasti ja kri nykykulttuurin hyvinkin monipuolisia osa-alueita; kuten teki Matti Kuusi virkaanastujaisesitelmässään vuonna 19 nykyajan kansanlaulu. Kuusen johdolla tehtiin myös 1970-luvulla esitelmiä kioskikirjallisuudesta, tunnetuimpina seminaariesitelmät.

Katse eteenpäin

Osa puhujista on aikanaan opiskellut Matti Kuusen johdolla. Kenties juuri sen vuoksi monet puheenvuoroista sis sekä arvostusta Kuusen työlle että kritiikkiä sitä kohtaan. Nämä puheenvuorot eivät olleet henkilökohtaisia muis kehityksen puolesta. Tellervo Krogeruksen (2014) huomautus ”On kuitenkin syytä lisätä otsikkoon kysymysmerk

Vuonna 2014 YLE julkaisi otsikolla *Pioneeri, pakinoitsija ja provokaattori Matti Kuusi* joitakin ohjelmia, joissa Ma kertojana tai kysymyksiin vastaajana. YLEn sivuston alkulauseessa todetaan Kuusesta: ”Hänet tunnettiin myös är hän herätti kriitikon roolissaan paljon rohkeita ja yllättäviä avauksia julkiseen keskusteluun.”

Matti Kuusen ajatusten tulkintaa vaikeuttaa se, että Kuusi julkaisi sekä tieteelliseksi tarkoitettuja että suurelle yl tarkoitettuja – kirjoituksia. Vaikka teokset onkin erotettavissa toisistaan, on molemmissa tavoissa kuultavissa ta tietää milloin kaikki on sanottu vakavasti otettavaksi ja tosissaan, milloin voi olettaa kyseessä olleen tarkoitukse Krogerusta (2014) lainaten ”Kuusi oli vielä vapaa tutkija ja aktiivinen pakinoitsija”.

Lähteet

Krogerus, Tellervo 2014. Yhteyksiä ja katkoksia: Matti Kuusi – rajojen rikkoja? – Elore 2/2014

YLE 2014. http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/03/25/pioneeri-pakinoitsija-ja-provokaattori-matti-kuusi [24.3.20

Kasvatustieteen dosentti, filosofian maisteri Liisa Granbom-Herranen toimii tutkijana Turun yliopistossa (fol yliopistossa (kasvatustieteet).

VERTAISARVIOITU
KOLLEGIALT GRANSKAD
PEER-REVIEWED
www.tsv.fi/tunnus

Elore (ISSN 1456-3010) on tiettävästi Suomen vanhin vapaan saatavuuden verkkolehti. Elorea julkaisee Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura ry.

Logo: Jokke Saharinen
Taitto: Petja Kauppi, Tekstihuoltamo
Kielentarkastus (engl.): Tiina Mällo

Eloren sivuston kopioiminen on kielletty ilman päätoimittajan ja Kansantietouden Tutkijain Seuran lupaa.

Viitattaessa julkaisun teksteihin lähteenä mainitaan Elore ja viittaus tehdään artikkelin URL-osoitteeseen.

Tätä julkaisua saa tulostaa ja valokopioida muuhun kuin yksityiseen käyttöön edellyttäen, että teoksen käytöstä vastaavalla organisaatiolla on voimassa valokopiointisopimus tekijänoikeusjärjestö Kopioston kanssa.

PROUDLY POWERED BY WORDPRESS · THEME: SUITS BY THEME WEAVER